

РЕШЕНИЕ

26 «апрель» 2021 г.

КАРАР

№23

Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районының Югары Субаш авыл жирлегендә муниципаль хезмэт турындагы нигезлэмэне раслау хакында

"Россия Федерациясендә жирле узидарэ оештыруның гомуми принциплары турында" гы Федераль закон, "Россия Федерациясендә муниципаль хезмэт турында" гы Федераль закон, "Татарстан Республикасында жирле узидарэ турында" гы Татарстан Республикасы Законы, Балтач районы прокуратурасының 18.03.2021 ел, № 02-08-02-2021 протесты нигезендә, Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы " Югары Субаш авыл жирлеге" муниципаль берэмлеге Уставы нигезендә, Югары Субаш авыл жирлеге Советы КАРАР БИРЭ:

1. Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районының Югары Субаш авыл жирлегендә муниципаль хезмэт турындагы нигезлэмэне, 1 нче кушымта нигезендә расларга.
2. 18.12.2020 елдагы 12 номерлы карарны уз кочен югалткан дип танырга.
3. Элеге карарны «Татарстан Республикасы хокукый мэгълуматының рэсми порталы» интернет-ресурсында бастырып чыгарырга хэм baltasi.tatarstan.ru. Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районының рэсми сайтында, Татарстан Республикасы Муниципаль берэмлеклэре порталы составында урнаштыру юлы белэн игълан итэргэ.
4. Утэлешне контрольдэ тотам.

Югары Субаш авыл жирлеге башлыгы:

Вафин Р.Б.

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БАЛТАЧ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ ЮГАРЫ СУБАШ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНДӘ МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТ ТУРЫНДА НИГЕЗЛӘМӘ

Бүлек 1. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1 Статья 1. Әлеге Нигезләмәнең жайга салу предметы

1. Әлеге Нигезләмә Балтач муниципаль районының Югары Субаш авыл жирлегендә (алга таба – авыл жирлеге) муниципаль хезмәтне оештыру өлкәсендәге мөнәсәбәтләрне жайга сала, шулай ук федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары нигезендә муниципаль хезмәткәрләрнең муниципаль хезмәт үтү шартларын һәм Балтач муниципаль районының Борнак авыл жирлегендә муниципаль хезмәткәрләрнең хокукый хәлен (статусын) билгели (алга таба – нигезләмә).

2. Әлеге Нигезләмә белән депутатлар, Жирле үзидарәнең сайланулы органнары әгъзалары, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфай затлары, жирлекнең даими нигездә эшләүче һәм юридик затлар (алга таба – муниципаль берәмлекнең сайлау комиссияләре) булып торучы сайлау комиссияләре әгъзалары статусы хәлиткеч тавыш бирү хокукы белән билгеләнми, чөнки күрсәтелгән затлар (алга таба – муниципаль вазыйфаларны биләүче затлар) муниципаль хезмәткәрләр булып тормый.

Статья 2. Муниципаль хезмәт

1. Муниципаль хезмәт-гражданның һөнәри эшчәнлеге, ул даими нигездә хезмәт килешүе (контракт) төзү юлы белән биләп торучы муниципаль хезмәт вазыйфаларында гамәлгә ашырыла.

2. Муниципаль хезмәткәр өчен яллаучы (яллаучы) булып яллаучы (эш бирүче) вәкиле тора.

3. Яллаучының вәкиле (эш бирүче) була ала, ул жирлек башлыгы, жирле үзидарә органы житәкчесе.

Мәкалә 3. Муниципаль хезмәтнең хокукый нигезләре

1. Жирлектә муниципаль хезмәтнең хокукый нигезләрен Россия Федерациясе Конституциясе, «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» 2007 елның 2 мартындагы 25-ФЗ номерлы Федераль закон (алга таба – «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль закон) һәм башка федераль законнар, Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы Конституциясе , муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы, Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актлары, Балтач муниципаль районының Югары Субаш авыл жирлеге Уставы (алга таба-Федераль закон) һәм башка федераль законнар, Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы – Устав), гражданның жыеннарында кабул ителгән карарлар, әлеге Нигезләмә һәм башка муниципаль хокукый актлар.

2. Муниципаль хезмәткәрләргә «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль Законда, Татарстан Республикасы Муниципаль хезмәт турындагы кодексында каралган үзенчәлекләр белән хезмәт законнарының гамәлдә булуы кагыла.

Мәкалә 4. Муниципаль хезмәтнең төп принциплары

Муниципаль хезмәтнең төп принциплары булып тора:

1) кеше һәм граждан хокукларының һәм ирекләренең өстенлеге;

2) Россия Федерациясе дәүләт телен белгән гражданның муниципаль хезмәткә тигез үтеп керүе һәм аның женесенә, расасына, милләтенә, чыгышына, мөлкәтенә һәм вазыйфай хәленә, яшәү урынына, дингә мөнәсәбәткә, инануларына, жәмәгать берләшмәләренә карауларына, шулай ук муниципаль хезмәткәрнең һөнәри һәм эшлекле сыйфатларына бәйле булмаган башка шартларга бәйсез рәвештә узуның тигез шартлары;

- 3) муниципаль хезмәткәрләрнең профессиональлеге һәм компетентлыгы;
- 4) муниципаль хезмәтнең тотрыклылыгы;
- 5) муниципаль хезмәткәрләр эшчәнлеге турында мәгълүмат алу мөмкинлеге;
- 6) ижтимагый берләшмәләр һәм гражданныр белән үзара хезмәттәшлек;
- 7) муниципаль хезмәткә карата төп таләпләрнең бердәмлеге, шулай ук муниципаль хезмәт узганда тарихи һәм башка жирле традицияләрне исәпкә алу;
- 8) муниципаль хезмәткәрләрнең хокукый һәм социаль якланганлыгы;
- 9) үз вазыйфай бурычларын үтәмәгән яки тиешенчә үтәмәгән өчен муниципаль хезмәткәрләрнең жаваплылыгы;
- 10) муниципаль хезмәтнең партиядән тыш эшчәнлеге.

Бүлек 2. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТ ВАЗЫЙФАЛАРЫ

5 Статья. Муниципаль хезмәт вазыйфалары

1. Муниципаль хезмәт вазыйфасы – жирле үзидарә органында, жирлекнең сайлау комиссиясе аппаратында, Устав нигезендә, жирле үзидарә органы, сайлау комиссиясе яисә муниципаль вазыйфаны биләп торучы зат вәкаләтләрән үтәүне тәмин итү буенча вазыйфалар даирәсендә билгеләнә торган вазыйфа.
2. Муниципаль хезмәт вазыйфалары Татарстан Республикасы законы белән расланган Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфалары реестры нигезендә муниципаль хокукый актлар белән билгеләнә.
3. Жирле үзидарә органының, жирлекнең сайлау комиссиясе аппаратының штат расписаниесен төзегәндә һәм раслаганда Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфалары реестрында каралган муниципаль хезмәт вазыйфалары исемнәре кулланыла.

Мәкалә 6. Балтач муниципаль районында муниципаль хезмәт вазыйфалары реестры

1. Жирлектә муниципаль хезмәт вазыйфалары реестры жирле үзидарә органнары, тарихи һәм башка жирле традицияләрне исәпкә алып билгеләнә торган вазыйфаларның төркемнәре һәм функциональ билгеләре буенча классификацияләнгән муниципаль хезмәт вазыйфалары исемлегеннән гыйбарәт.
2. Жирлектә муниципаль хезмәт вазыйфалары реестрында муниципаль вазифа биләүче затның вәкаләтләрән үтәүне турыдан-туры тәмин итү өчен гамәлгә куела торган муниципаль хезмәт вазыйфалары каралырга мөмкин. Муниципаль хезмәтнең мондый вазыйфалары күрсәтелгән затның вәкаләтләрә вакытына хезмәт шартнамәсе төзү юлы белән муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан алмаштырыла.

7 Статья. Муниципаль хезмәт вазыйфаларын классификацияләү

1. Муниципаль хезмәт вазыйфалары түбәндәге төркемнәргә бүленә:
  - 1) муниципаль хезмәтнең югары вазыйфалары;
  - 2) муниципаль хезмәтнең төп вазыйфалары;
  - 3) муниципаль хезмәтнең әйдәүче вазыйфалары;
  - 4) муниципаль хезмәтнең өлкән вазыйфалары;
  - 5) муниципаль хезмәтнең кече вазыйфалары.
2. Муниципаль хезмәт вазыйфаларының һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларының муниципаль хезмәтнең тиешле вазыйфаларына һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларына квалификация таләпләрән исәпкә алып чагыштырмасы Татарстан Республикасы законы белән билгеләнә.

Мәкалә 8. Муниципаль хезмәткәрләрнең сыйныф сәгатьләре

1. Класс чиннары муниципаль хезмәткәрләргә бирелә һәм муниципаль хезмәткәрләрнең һөнәри эзерлеге дәрәжәсенә муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен квалификация таләпләрәнә туры килүен күрсәтә.
2. Муниципаль хезмәткәрләргә түбәндәге сыйныф сәгатьләре бирелә:
муниципаль хезмәтнең югары вазыйфаларын биләүче – 1,2 яки 3 класслы гамәлдәге муниципаль киңәшче;
муниципаль хезмәтнең төп вазыйфаларын башкаручы-1, 2 яки 3 класслы муниципаль киңәшче;

муниципаль хезмәтнең әйдәп баручы вазыйфаларын башкаручы – 1, 2 яки 3 класслы муниципаль хезмәт Киңәшчесе;

муниципаль хезмәтнең өлкән вазыйфаларын биләүче-1, 2 яки 3 класслы муниципаль хезмәт референты;

муниципаль хезмәтнең кече вазыйфаларын биләп торучы – 1, 2 яки 3 класслы муниципаль хезмәт секретаре.

3. Югарыда күрсәтелгән төркемнәргә муниципаль хезмәт вазыйфаларын кертү жирлектә муниципаль хезмәт вазыйфалары реестры нигезендә гамәлгә ашырыла.

9 Статъя. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының "муниципаль хезмәткәрләргә класслы чиннар бирү һәм муниципаль хезмәткәрләргә муниципаль хезмәтнең башка вазыйфаларына күчәргәндә һәм муниципаль хезмәттән азат ителгәндә аларны саклау тәртибе турында" 2011 ел, 30 декабрь, 1088 нче карары

1. Класслы чиннар, алдагы класслы чинда билгеләнгән озынлыкны исәпкә алып, муниципаль хезмәт вазыйфалары төркеме чикләрендә муниципаль хезмәт вазыйфасы нигезендә, муниципаль хезмәткәрләргә эзлекле рәвештә бирелә.

2. Сыйныф чины беренче яки чираттагы булырга мөмкин.

3. Муниципаль хезмәт вазыйфасына беренче тапкыр билгеләнгән муниципаль хезмәткәрләргә 3 нче класслы класс чины бирелә.

3.1. Федераль дәүләт граждан хезмәтенең класслы чины, дипломатик ранг, хәрби яки махсус исем, Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәтенең яисә Россия Федерациясенең башка субъектының класслы чины, муниципаль хезмәтнең квалификация разряды, беренче сыйныф чины аңа муниципаль хезмәт вазыйфалары төркеме кысаларында бирелә.

3.2. Муниципаль хезмәткәргә класслы чин бирү максатларында әлеге статъяның 3.1 өлеше нигезендә квалификация разрядларының һәм муниципаль хезмәтнең класслы чиннарының билгеләнгән нисбәте, Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфаларының һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларының нисбәте, Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәтенең класслы чиннарының һәм федераль дәүләт граждан хезмәтенең, Россия Федерациясенең башка субъектының дәүләт граждан хезмәтенең класслы чиннарының чагыштырмасы кулланыла, шулай ук федераль дәүләт граждан хезмәтенең класслы чиннары, дипломатик Ранглар, хәрби һәм махсус исемнәр нисбәте.

3.3. Әлеге статъяның 3.2 өлешендә каралган вазыйфалар, класслы чиннар һәм квалификация разрядлары нисбәтен исәпкә алып, әлеге статъяның 3.1 өлеше нигезендә муниципаль хезмәтнең муниципаль хезмәткәрдә булган класслы чины федераль дәүләт граждан хезмәтенең, дипломатик рангның, хәрби яки махсус исемнең, Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәтенең яисә Россия Федерациясенең башка субъектының класслы чины, муниципаль хезмәтнең квалификация разрядынан түбәнрәк бирелә торган класслы чины, муниципаль хезмәткәргә федераль дәүләт граждан хезмәтенең муниципаль хезмәткәрендә булган класслы чины, дипломатик рангтан, хәрби яки махсус исемнән, Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәтенең яисә Россия Федерациясенең башка субъектының класслы чинынан, муниципаль хезмәтнең квалификация разрядынан ким булмаган, әмма ул биләгән муниципаль хезмәт вазыйфалары төркеме чикләрендә 1 класслы чиннан да артык булмаган класслы чин бирелә.

3.4. Муниципаль хезмәткәргә чираттагы класслы чин биргәндә федераль дәүләт граждан хезмәтенең тиешле класслы чинында, дипломатик рангта, хәрби яки махсус исемдә, Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәтенең яисә Россия Федерациясенең башка субъектының класслы чинендә, муниципаль хезмәтнең квалификация разрядында булу дәвамлылыгы исәпкә алына.

4. Беренче сыйныф чины сынауны уңышлы тәмамлаганнан соң, муниципаль хезмәткәргә бирелә, әгәр сынау билгеләнмәгән булса, муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләгәннән соң өч айдан да соңга калмыйча бирелә.

5. 2 һәм 3 сыйныфларда муниципаль хезмәт Секретаренең һәм референтының класслы чиннарында булуның минималь вакыты-бер ел, муниципаль хезмәт киңәшчесе һәм 2 һәм 3 сыйныфларның муниципаль Киңәшчесе - ике ел, 2 һәм 3 сыйныфларның гамәлдәге муниципаль киңәшчесе-бер ел.

Секретарь, референт, муниципаль хезмәт Киңәшчесе, муниципаль киңәшче һәм 1 класслы гамәлдәге муниципаль киңәшченең класс чиннарында булу вакытлары билгеләнми. Күрсәтелгән муниципаль хезмәткәрләргә класс чиннарын арттыру аларны тиешле төркемдәге

муниципаль хезмәтнең югарыдагы вазыйфаларына күчәргәндә яисә бүләкләү тәртибендә булырга мөмкин.

6. Бирелгән класслы чинада булу вакыты аны үзләштергән көннән исәпләнә.

6.1. Класслы чин бирү көне дип класслы чин бирү турында Карар кабул ителгән көн санала. Квалификация имтиханы нәтижәләре буенча класслы чин бирелгән очракта, класслы чин бирү көне дип муниципаль хезмәткәргә квалификация имтиханын тапшыру көне санала.

7. Чираттагы сыйныф чины муниципаль хезмәткәргә алдагы класслы чинда муниципаль хезмәт үтү өчен билгеләнгән вакыт үткәннән соң, муниципаль хезмәткәргә үзенә хезмәт вазыйфаларын тиешле дәрәжәдә башкарганда һәм муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгәндә, аның өчен Класс чины каралган булса, муниципаль хезмәткәргә бирелә торган класс чинынан югарырак яки югарырак класслы чин каралган булса, бирелә.

Чираттагы сыйныф чины дисциплинар жәза алган муниципаль хезмәткәргә, шулай ук аларга карата эш тикшерүе үткәрелә яки жинаять эше кузгатыла торган муниципаль хезмәткәргә бирелми.

8. Муниципаль хезмәттәге аерым аерым аерымлыклар өчен бүләкләү чарасы буларак, муниципаль хезмәткәргә класслы чин бирелергә мөмкин:

1) әлеге статьяның 5 өлешендә тиешле класслы чинда муниципаль хезмәт үтү өчен билгеләнгән вакыт чыкканчыга кадәр, әмма әлегрәк бирелгән класслы чинда алты айдан да соңга калмыйча - муниципаль хезмәт вазыйфаларының әлеге төркеменә туры килә торган чираттагы класслы чиннан да югары түгел.;

2) бер баскычка, биләгән вазыйфасы кәргән муниципаль хезмәт вазыйфалары төркеме чикләрендә – 1нче класслы, 3нче класслы класслы класслы класслы чины булган муниципаль хезмәткәргә-3нче класслы, әмма әлеге статьяның 5 өлеше белән билгеләнгән срок чыкканнан соң 3 класслы тиешле класслы чинда муниципаль хезмәт вазыйфалары төркеме чикләрендә сыйныф чиннары эзлеклелеген сакламыйча гына югарырак.

9. Муниципаль хезмәткәргә вазыйфаларның әлекке төркеме чикләрендә муниципаль хезмәтнең югары вазыйфасына билгеләп куйганда, аның алдагы класслы чинендә булу вакыты чыккан булса, чираттагы класс чины бирелергә мөмкин.

Муниципаль хезмәт вазыйфаларының югары төркеменә керүче муниципаль хезмәткәргә муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләгәндә, ул әлегрәк биләгән хезмәткәргә караганда, муниципаль хезмәт вазыйфалары төркеменә кәргәндә, муниципаль хезмәт вазыйфаларының әлеге төркеме өчен беренче булып торучы класс чины бирелә. Бу очракта класс чины эзлеклелекне сакламыйча һәм алдагы класслы чинда булу вакытын исәпкә алмыйча бирелә.

10. Муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләгән муниципаль хезмәткәргә, муниципаль хезмәт вазыйфаларының югары төркеменә караган муниципаль хезмәткәрдән тыш, класслы чиннар квалификация имтиханы нәтижәләре буенча бирелә. Квалификация имтиханы дөүләт граждән хезмәткәргә тарафыннан квалификация имтиханын тапшыру өчен билгеләнгән тәртиптә үткәрелә.

11. Муниципаль хезмәткәргә класслы чиннар муниципаль хезмәткәргә турыдан-туры житәкчәсе тәкъдиме буенча жирле үзидарәнең теге уставы яки башка муниципаль хокукый акты белән вәкаләтле органы һәм (яисә) вазыйфаи заты тарафыннан бирелә.

12. Муниципаль хезмәткәргә класслы чин бирү турында тәкъдимнәр кертү тәртибе һәм аңа кушып бирелә торган документлар исемлегә жирлекнең муниципаль хокукый актлары белән билгеләнә.

13. Муниципаль хезмәткәргә класслы чин бирү турында карар, әлеге статьяның 7 өлешендәге икенче абзацында күрсәтелгән очраклардан тыш, бер айдан да соңга калмыйча кабул ителергә тиеш:

1) квалификация имтиханын үткәргәннән соң;

2) класслы чин бирү турында тәкъдим кәртелгән көннән алып, барлык кирәкле документлар белән жирле үзидарә органына яисә вазыйфаи затына класслы чин бирелгәндә - квалификация имтиханыннан башка класслы чин бирелгәндә.

14. Муниципаль хезмәткәргә муниципаль хезмәтнең башка вазыйфаларына күчәргәндә, шулай ук муниципаль хезмәттән азат иткәндә, муниципаль хезмәткәргә бирелгән класс чины саклана. Муниципаль хезмәткәргә муниципаль хезмәтнең башка вазыйфасына билгеләгәндә аңа бирелгән класслы чин билгеләнгән тәртиптә чираттагы класслы чин бирелгәнчә саклана.

15. Муниципаль хезмэткэргэ класслы чин бирү турында белешмэлэр шәхси эшкә һәм хезмэт кенәгәсенә (булган очракта) кертелә.

10 Статъя. Муниципаль хезмәтнең класслы чинын саклап калу һәм мәхрүм итү

1. Бирелгән класслы чин муниципаль хезмәткэргә биләгән вазыйфасыннан азат ителгәндә һәм муниципаль хезмәттән (шул исәптән пенсиягә чыккач) эштән азат ителгәндә, шулай ук муниципаль хезмәткә кергәндә саклана.

2. Муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәтнең башка вазыйфасына билгеләгәндә аңа бирелгән класслы чин билгеләнгән тәртиптә чираттагы класслы чин бирелгәнчә саклана.

3. Бирелгән класслы чиннан мәхрүм итү суд карары буенча федераль законнар нигезендә мөмкин.

11 Статъя. Муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен квалификация таләпләре

1. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү өчен һөнәри белем дәрәжәсенә, муниципаль хезмәт стажына яки белгечлек, эзерлек юнәлеше, белем һәм күнекмәләргә, шулай ук эш бирүче (эш бирүче) вәкиленең тиешле карары булган очракта – белгечлек, эзерлек юнәлешенә туры килү таләп ителә.

2. Муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен кирәкле белгечлек, эзерлек юнәлеше буенча муниципаль хезмәт стажына, муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен кирәкле һөнәри белем дәрәжәсенә, муниципаль хезмәт стажына карата квалификация таләпләре элге статъяның 3 өлешендә билгеләнгән муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен типлаштырылган квалификация таләпләре нигезендә муниципаль хокукий актлар белән билгеләнә. Вазыйфаи бурычларны үтәү өчен кирәк булган белемнәргә һәм күнекмәләргә квалификация таләпләре муниципаль хезмәткәрнең һөнәри хезмәт эшчәнлегә өлкәсенә һәм төренә бәйле рәвештә аның вазыйфаи Инструкциясе белән билгеләнә. Муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи Инструкциясе белән шулай ук белгечлек, эзерлек юнәлеше буенча квалификация таләпләре каралырга мөмкин.

3. Муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен түбәндәге типлаштырылган квалификация таләпләре билгеләнә:

1) һөнәри белем дәрәжәсенә: югары, төп һәм әйдәп баручы вазыйфалар төркеме өчен югары белем булу; югары белем яисә урта һөнәри белем-вазыйфаларның өлкән һәм кече төркеме өчен;

2) муниципаль хезмәт стажына яисә белгечлек, эзерлек юнәлеше буенча эш стажына;

муниципаль хезмәтнең югары вазыйфалары буенча-муниципаль хезмәт стажы кимендә ике ел яисә белгечлек, юнәлеш буенча эш стажы дүрт елдан да ким булмаган;

муниципаль хезмәтнең төп вазифалары буенча-бер елдан да ким булмаган муниципаль хезмәт стажы яки белгечлек, юнәлеш буенча ике елдан да ким булмаган эш стажы.

Муниципаль хезмәт стажына яисә белгечлек, әйдәп баручы, өлкән һәм кече төркем вазыйфаларын биләү юнәлеше буенча эш стажына квалификация таләпләре билгеләнми.

Муниципаль хезмәт стажын билгеләгәндә шулай ук дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларында һәм аларга тиңләштерелгән хәрби хезмәт вазыйфаларында һәм федераль дәүләт хезмәтенең башка төр вазыйфаларында эш стажы исәпкә алына.

4. Муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи инструкциясе тарафыннан муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү өчен кирәк булган белгечлек, эзерлек юнәлеше буенча квалификация таләпләре каралса, белгечлек, юнәлеш буенча эш стажын исәпләгәндә элге белгечлек, бу юнәлеш буенча граждан (муниципаль хезмәткәр) белем алу документын һәм (яисә) элге белгечлек, эзерлек юнәлеше буенча квалификация алудан соң элге белгечлек буенча эш чоры кертелә.

Эгәр муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи инструкциясе белгечлегә, эзерлек юнәлеше буенча квалификация таләпләре каралмаган булса, белгечлек, юнәлеш буенча эш стажын исәпләгәндә күрсәтелгән стажга граждан (муниципаль хезмәткәр) эш чоры кертелә, аны үтәгәндә муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча вазыйфаи бурычларны үтәү өчен кирәкле белемнәр һәм күнекмәләр, аларга югары дәрәжәдәге һөнәри белем турында документ алганнан соң, муниципаль хезмәткәрнең (муниципаль хезмәткәр) эш вакыты кертелә., ул муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү өчен квалификация таләпләренә туры килә.

5. Белгеч яисә магистр дипломнары булган затлар өчен диплом бирелгән көннән өч ел дәвамында муниципаль хезмәт стажына яисә белгечлек, юнәлеш буенча эш стажына

квалификация таләпләре билгеләнә – муниципаль хезмәтнең төп вазыйфаларын биләү өчен әзерлек юнәлешә буенча-ярты елдан да ким булмаган стажы яисә белгечлек, юнәлеш буенча бер ел эш стажы.

Бүлек 3. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТКӘРНЕҢ ХОКУКЫЙ ХӘЛЕ (СТАТУСЫ)

12 Статъя. Муниципаль хезмәткәр

1. Муниципаль хезмәткәргә-федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә муниципаль хокукый актларда билгеләнгән тәртиптә, муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча жирлек бюджеты акчалары исәбеннән түләнгән торган акчалата тоту өчен вазыйфаларны башкаручы граждән.

2. Жирле үзидарә органнары, жирлекнең сайлау комиссияләре эшчәнлеген техник тәмин итү буенча вазыйфаларын башкаручы затлар муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләми һәм муниципаль хезмәткәрләр булып тормый.

13. Муниципаль хезмәткәрнең төп хокуклары

1. Муниципаль хезмәткәр хокуклы.:

1) муниципаль хезмәтнең биләгән вазыйфасы буенча аның хокукларын һәм бурычларын билгели торган документлар, вазыйфаи бурычларны үтәү сыйфатын бәяләү критерийлары һәм хезмәттә алга жибәрү шартлары белән танышу.;

2) вазыйфаи бурычларны үтәү өчен кирәкле оештыру-техник шартлар белән тәмин итү.;

3) хезмәт өчен түләү һәм башка түләүләр, хезмәт законнары, Муниципаль хезмәт турындагы законнар һәм хезмәт килешүе (контракт) нигезендә);

4) Эш (хезмәт) вакытының нормаль дәвамлылығын билгеләү, ял көннәре һәм эшләми торган бәйрәм көннәре бирү, шулай ук ел саен түләнгән торган ял;

5) билгеләнгән тәртиптә вазыйфаи бурычларны үтәү өчен кирәкле мәгълүмат һәм материаллар алу, шулай ук жирле үзидарә органы, жирлек сайлау комиссиясе эшчәнлеген камилләштерү турында тәкъдимнәр кертү өчен.;

6) үз инициативасы белән муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфасын биләп торуга конкурста катнашу;

7) жирлек бюджеты акчалары исәбеннән муниципаль хокукый акт нигезендә өстәмә һөнәри белем алу;

8) яклау, үз шәхси мәгълүматлар;

9) Үз эшенең барлык материаллары, һөнәри эшчәнлек турындагы бәяләмәләр һәм башка документлар белән танышу, аларны шәхси эшенә керткәнче, шулай ук аның язма аңлатмаларын шәхси эшенә жәлеп итү.;

10) үз хокукларын, социаль-икътисадый һәм һөнәри мәнфәгатләрен яклау өчен һөнәр берлекләре төзү хокукын да кертәп, берләшмә;

11) хезмәт законнары нигезендә индивидуаль хезмәт бәхәсләрен карау, муниципаль хезмәттә үз хокукларын һәм законлы мәнфәгатләрен яклау, шул исәптән судка шикаять бирүне дә кертәп, аларны бозу очраклары;

12) Россия Федерациясе законнары нигезендә пенсия белән тәмин итү.

2. Муниципаль хезмәткәр, әгәр «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законда башкасы каралмаган булса, мәнфәгатләр конфликты килеп чыкмаса, яллаучы (эш бирүче) вәкиленең (эш бирүченең) алдан язма белдерүе белән башка түләүле эш башкаручыга хокуклы.

14 Статъя. Муниципаль хезмәткәрнең төп бурычлары

1. Муниципаль хезмәткәр бурычлы:

1) Россия Федерациясе Конституциясен, федераль конституциячел законнары, федераль законнары, Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актларын, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын һәм башка норматив хокукый актларын, Устав һәм башка муниципаль хокукый актларны үтәргә һәм аларның үтәлешен тәмин итәргә.;

2) вазыйфаи инструкция нигезендә вазыйфаи бурычларны үтәргә;

- 3) вазыйфай бурычларын башкарганда, расасына, милләтенә, теленә, диненә һәм башка шартларга бәйсез рәвештә, кеше һәм гражданның хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен, шулай ук оешмаларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәргә.;
- 4) жирле үзидарә органнарында, сайлау комиссиясе аппаратында билгеләнгән эчке хезмәт тәртибе кагыйдәләрен, вазифа инструкциясен, хезмәт мәгълүматы белән эшләү тәртибен үтәргә.;
- 5) вазыйфай бурычларны тиешенчә үтәү өчен кирәкле квалификация дәрәжәсен саклап калу.;
- 6) федераль законнар тарафыннан сакланыла торган дәүләт һәм башка серләренә тәшкит итүче белешмәләренә, шулай ук вазыйфай бурычларны үтәү белән бәйле рәвештә аңа билгеле булган белешмәләренә, шул исәптән гражданның шәхси тормышына һәм сәламәтлегенә кагылышлы яисә аларның намусына һәм абруена кагылуы белешмәләренә таратырга.;
- 7) дәүләт һәм муниципаль милеккә, шул исәптән аңа вазыйфай бурычларны үтәү өчен бирелгән мөлкәтне сакларга.;
- 8) Россия Федерациясе законнарында каралган тәртиптә үзе һәм гаилә әгъзалары турында мәгълүмат бирергә, әлегә Нигезләмә максатлары өчен цифрлы валюта мөлкәт дип таныла.;
- 9) Россия Федерациясе гражданның чыккан көндә Россия Федерациясе гражданның чыгу яисә чит ил гражданны алу турында яллаучы (эш бирүчегә) вәкиленә чит ил гражданны алган көндә чит ил гражданны алу турында хәбәр итәргә.;
- 10) «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законда һәм башка федераль законнарда билгеләнгән чикләүләренә үтәргә, йөкләмәләренә үтәргә, тыюларны бозмаска.;
- 11) яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) мәнфәгатьләр конфликтна китерергә мөмкин булган вазыйфай бурычларны үтәгәндә шәхси кызыксынучанлык турында язмача хәбәр итәргә һәм мондый конфликтны булдырмау буенча чаралар күрергә мөмкин.

2. Муниципаль хезмәткәр әлегә йөкләмәне үтәргә хокуклы түгел. Тиешле житәкчедән, муниципаль хезмәткәр фикеренчә, хокуксыз булган йөкләмә алган очракта, муниципаль хезмәткәр әлегә йөкләмәнең федераль законнар һәм Россия Федерациясенә башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актлары, муниципаль хокукый актлар нигезләмәләрен күрсәтеп, язма рәвештә әлегә йөкләмәне үтәгәндә бозылырга мөмкин булган житәкчегә тапшырырга тиеш. Әлегә йөкләмәнең житәкчесе тарафыннан язма рәвештә расланган очракта, муниципаль хезмәткәр аны үтәүдән баш тартырга тиеш. Законсыз йөкләмәне үтәгән очракта, муниципаль хезмәткәр һәм бу йөкләмәне биргән житәкче Россия Федерациясе законнары нигезендә җаваплы.

Муниципаль хезмәткәрнең коммерциячел булмаган оешма белән идарә итүдә катнашуы (сәяси партия, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында, жирлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайлау органы тарафыннан, башка иҗтимагый оешманың, торақ, торақ-төзелеш, гараж кооперативларының, күчмәсез милек милекчеләр ширкәтенә гомуми жылышында катнашу (конференция) яисә наниматель вәкиле рөхсәтеннән башкарыла), ул Татарстан Республикасы законы белән билгеләнгән тәртиптә һәм формада алынган.

15 Статья. Керемнәр, чыгымнар, милек һәм милек характерындагы йөкләмәләр турында мәгълүмат тапшыру

1. Тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүгә дөгъва итүче гражданны, әлегә вазифаларны биләүче муниципаль хезмәткәрләр яллаучы (эш бирүче) вәкиленә үзләренә керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр, шулай ук хатынының (иренә) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр бирергә тиеш. Максатлары өчен әлегә Нигезләмә цифрлы валюта дип таныла мөлкәте. Күрсәтелгән белешмәләр Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәткәрләренә керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында мәгълүмат бирү өчен билгеләнгән тәртиптә, сроклары һәм формасы буенча тапшырыла.

1.1. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүче, тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмәткәр үз чыгымнары турында, шулай ук хатынының (иренә) һәм балигъ булмаган балаларының чыгымнары турында мәгълүматларны Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәткәрләре тарафыннан керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы

йөкләмәләре турында белешмәләр бирү өчен билгеләнгән тәртиптә һәм формада тапшырырга тиеш. Максатлары өчен әлеге Нигезләмә цифрлы валюта дип таныла мөлкәте.

1.2. Муниципаль хезмәткәр, аның хатыны (хатыны) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәренә туры килүен тикшереп тору " коррупциягә каршы тору турында «2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль законда (алга таба-федераль закон) каралган тәртиптә гамәлгә ашырыла – «Коррупциягә каршы тору турында» Федераль закон) һәм «дәүләт Вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен тикшереп тору турында» 2012 елның 3 декабрендәге 230-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Президентының норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актлары, муниципаль хокукый актлар белән.

2. Муниципаль хезмәткәрләргә әлеге статья нигезендә бирелә торган керемнәр, чыгымнар, милек һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр, әгәр федераль законнар белән алар федераль законнар тарафыннан саклана торган һәм башка серләргә тәшкил итүче белешмәләргә кертелмәгән булса, конфиденциаль характердагы белешмәләр булып тора.

3. Муниципаль хезмәткәрнең, аның хатыны (хатыны) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, милек һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында, дини яки башка ижтимагый берләшмәләр, башка оешмалар фондларына иганә (взнослар) жыю өчен, шулай ук физик затларның керемнәре, чыгымнары, милек һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында мәгълүматлардан файдалану рөхсәт ителми.

4. Муниципаль хезмәткәрләрнең керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында мәгълүматларны таратуда яки әлеге мәгълүматларны Россия Федерациясе законнарында каралмаган максатларда кулландыга гаепле затлар Россия Федерациясе законнары нигезендә җаваплы.

5. Муниципаль хезмәткәрләргә үзләренең керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында мәгълүмат бирмәү яисә муниципаль хезмәткәрдән эштән китүгә китерә торган хокук бозу булып саналса.

Статья 15.1. Интернет " мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә мәгълүмат урнаштыру турында мәгълүмат тапшыру"

1. Муниципаль хезмәткәр Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә дөгъва кылучы гражданин булган "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге сайтлар һәм (яки) сайтларның адреслары турында мәгълүматлар, шулай ук аларны идентификацияләргә мөмкинлек бирүче мәгълүматлар яллаучы вәкиленә тапшырыла:

1) муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә дөгъва кылучы граждан-муниципаль хезмәткә кергән ел алдыннан өч календарь ел эчендә хезмәткә кергәндә;

2) муниципаль хезмәткәр – күрсәтелгән мәгълүматны тапшыру елына кадәр ел саен, муниципаль хезмәткәрнең вазыйфай бурычларын үтәү кысаларында һәркем өчен мөмкин булган мәгълүмат урнаштыру очракларыннан тыш.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән белешмәләр муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүне дөгъвалаучы гражданның тарафыннан муниципаль хезмәткә кергәндә, ә муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан хисап елыннан соң килүче елның 1 апреленнән дә соңга калмыйча тапшырыла. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән белешмәләр Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән форма буенча тапшырыла.

3. Яллаучы вәкиле карары буенча, ул вәкаләтле муниципаль хезмәткәрләр муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә дөгъвачылар һәм "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан урнаштырылган һәркем өчен мөмкин булган мәгълүматны эшкәртәләр, шулай ук әлеге статьяның 1 өлешендә каралган белешмәләрнең дөреслеген һәм тулылыгын тикшерәләр.

Бүлек 4. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТКӘ КЕРҮ, АНЫ ҮТҮ ҺӘМ ТУКТАТУ ТӘРТИБЕ

16. Муниципаль хезмәткә керү

1. Муниципаль хезмәткә 18 яшькә житкән, Россия Федерациясе дәүләт телен белүче һәм «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль закон һәм муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы нигезендә билгеләнгән квалификация таләпләренә туры килә торган, «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 13 статьясында күрсәтелгән шартлар булмаганда, муниципаль хезмәт белән бәйле чикләүләр сыйфатында муниципаль хезмәт вазыйфалары билгеләнгән гражданнар керергә хокуклы.

2. Муниципаль хезмәткә кергәндә, шулай ук аны узганда женесе, расасы, милләте, чыгышы, мөлкәте һәм вазыйфай хәле, яшәү урыны, дингә карата мөнәсәбәт, инанулар, жәмәгать берләшмәләренә карау, шулай ук муниципаль хезмәткәрнең һөнәри һәм эшлекле сыйфатларына бәйле булмаган башка шартларга бәйле рәвештә нинди дә булса туры яки турыдан-туры чикләүләр яки өстенлекләр билгеләү рөхсәт ителми.

3. Граждани муниципаль хезмәткә кергәндә тәкъдим итә:

1) муниципаль хезмәткә керү һәм муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү турындагы үтенеч белән гариза;

2) Россия Федерациясе Хөкүмәте вәкаләтле федераль башкарма хакимият органы тарафыннан билгеләнгән форма буенча үз кулы белән тугырылган һәм имзаланган анкета;

3) паспорт;

4) хезмәт кенәгәсен һәм (яки) хезмәт эшчәнлеге турында законнарда билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелгән белешмәләр, хезмәт килешүе (контракт) беренче тапкыр төзелгән очрактан тыш;

5) Мәгариф турында документ;

6) индивидуаль (персонификацияләнгән) исәпкә алу системасында теркәлүне раслаучы документ, хезмәт килешүе (контракт) беренче тапкыр төзелгән очрактан тыш;

7) Физик затны Россия Федерациясе территориясендә яшәү урыны буенча салым органында исәпкә кую турында таныклык;

8) хәрби исәпкә алу документлары – запаста торучы гражданнар һәм хәрби хезмәткә чакырылырга тиешле затлар өчен;

9) муниципаль хезмәткә керүгә комачаулаучы авыру булмавы турында медицина оешмасы бәяләмәсе;

10) муниципаль хезмәткә кергән ел өчен Керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр;

10.1) әлеге Нигезләмәнең 15.1 статьясында каралган белешмәләр;

11) федераль законнарда, Россия Федерациясе Президенты указларында һәм Россия Федерациясе Хөкүмәте карарларында каралган башка документлар.

4. «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль закон һәм Татарстан Республикасы Муниципаль хезмәт турындагы кодексы нигезендә муниципаль хезмәткә кергәндә гражданин тарафыннан тапшырылган белешмәләр федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә тикшерелергә мөмкин.

5. Әлеге статьяның 4 өлешендә каралган тикшерү барышында гражданның муниципаль хезмәткә керүенә комачаулаучы шартлар ачыкланган очракта, күрсәтелгән гражданин муниципаль хезмәткә керүдән баш тарту сәбәпләре турында язма рәвештә хәбәр ителә.

6. Граждани муниципаль хезмәткә керү хезмәт шартнамәсе шартларында муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләнү нәтижәсендә «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законда каралган үзгәртелгән исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

7. Гражданның муниципаль хезмәткә килүе муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләп кую турында яллаучы (эш бирүче) вәкиленең акты белән рәсмиләштерелә.

8. Эшкә алучы вәкиле (эш бирүче) һәм муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмәткә кергәндә хезмәт килешүенәң яклары булып тора.

9. Муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләнгәннән соң муниципаль хезмәткәргә хезмәт таныклыгы бирелә. Муниципаль хезмәткәр таныклыгын бирү тәртибе һәм формасы Балтач муниципаль районы башлыгы тарафыннан раслана.

17 Статья. Муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүгә Конкурс

1. Жирлектә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгәндә хезмәт килешүе төзелүгә конкурс булырга мөмкин, аның барышында муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә дөгъвачыларның

һөнәри дәрәжәсен, аларның муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләнгән квалификация таләпләренә туры килүен бәяләү гамәлгә ашырыла.

2. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә конкурс үткәру тәртибе Балтач район Советы тарафыннан кабул ителә торган муниципаль хокукый акт белән билгеләнә.

3. Эш бирүче вәкиле (эш бирүче) хезмәт килешүе төзи һәм муниципаль хезмәт вазыйфасын биләп торуга конкурс нәтижәләре буенча конкурс комиссиясе тарафыннан сайлап алынган кандидатларның берсен муниципаль хезмәт вазыйфасына билгели.

18. Муниципаль хезмәткәрләрне аттестацияләү

1. Муниципаль хезмәткәрне аттестацияләү аның биләгән муниципаль хезмәт вазыйфасына туры килүен билгеләү максатларында үткәрелә. Муниципаль хезмәткәрне аттестацияләү өч елга бер тапкыр үткәрелә.

2. Түбәндәге муниципаль хезмәткәрләр аттестацияләнергә тиеш түгел:

1) муниципаль хезмәт вазыйфаларын бер елдан кимрәк башкаручы;

2) 60 яшькә житкәннәр;

3) йөкле хатын-кызлар;

4) йөклелек һәм бала табу буенча отпускта яисә бала карау буенча отпускта булган өч яше тулганчы. Күрсәтелгән муниципаль хезмәткәрләрне ялдан чыкканнан соң бер елдан да иртәрәк аттестацияләү мөмкин;

5) ашыгыч хезмәт килешүе (контракт) нигезендә муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүче затлар.

3. Муниципаль хезмәткәрне аттестацияләү нәтижәләре буенча аттестация комиссиясе муниципаль хезмәткәрнең биләгән вазыйфасына туры килмәве яки туры килмәве турында Карар Чыгара. Аттестация комиссиясе аерым муниципаль хезмәткәрләрне эшләрендә ирешкән уңышлары өчен бүләкләү, шул исәптән вазыйфаларында аларны арттыру турында, ә кирәк очракта аттестацияләнгән муниципаль хезмәткәрләрнең эшчәнлеген яхшырту турында киңәшләр бирә ала. Аттестация нәтижәләре аттестацияләнгән муниципаль хезмәткәрләргә тавыш бирүгә йомгак ясаганнан соң хәбәр ителә. Аттестация материаллары яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) тапшырыла.

4. Аттестация нәтижәләре буенча эш бирүче вәкиле (эш бирүче) Аерым муниципаль хезмәткәрләрне эштәге уңышлары өчен яисә муниципаль хезмәткәрне аның ризалыгы белән вазыйфасында киметү турында аттестация көненнән бер айдан да артык вакыт эчендә бүләкләү турында Карар кабул итә. Аттестация нәтижәләре буенча аттестация комиссиясе аерым муниципаль хезмәткәрләрне өстәмә һөнәри белем алу өчен жиберү турында тәкъдимнәр бирә ала.

5. Муниципаль хезмәткәр вазыйфасында киметелгән яки аның ризалыгыннан башка муниципаль хезмәт урынына күчерү мөмкинлеге булмаган очракта, эшкә алучы (эш бирүче) вәкиле, аттестация нәтижәләре белән расланган квалификация житәрлек булмау сәбәпле, аттестация узганнан соң, аны муниципаль хезмәттән азат итәргә мөмкин. Күрсәтелгән вакыт узганнан соң муниципаль хезмәткәрне эштән азат итү яки аны әлеге аттестация нәтижәләре буенча вазыйфада киметү рөхсәт ителми.

6. Муниципаль хезмәткәр аттестация нәтижәләренә суд тәртибендә шикаять бирергә хокуклы.

19. Статъя. Муниципаль хезмәткәрнең вазифа инструкциясе

1. Муниципаль хезмәткәрнең һөнәри хезмәт эшчәнлегенә жирле үзидарә органы житәкчесе яки жирлекнең муниципаль хокукый акты белән вәкаләтле башка вазыйфаи заты тарафыннан раслана торган вазыйфаи инструкция нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи инструкциясенә кертелә:

1) һөнәри белем дәрәжәсенә, муниципаль хезмәт стажына яки белгечлек, эзерлек юнәлеше, белем һәм күнекмәләргә, шулай ук эшкә алучы (эш бирүче) вәкиленең тиешле муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү өчен белгечлеккә, эзерлек юнәлешенә, эзерлек юнәлешенә, эзерлек юнәлешенә, шулай ук белгечлеккә, эзерлек юнәлешенә – эшкә алучы (эш бирүче) вәкиленең тиешле муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү өчен квалификация таләпләренә туры килү-килмәүгә квалификация таләпләре;

2) жирле үзидарэ органы, сайлау комиссиясе аппараты эшчэнлеген жайга сала торган акт, жирле үзидарэ органының структур бүлекчәсе, жирлек сайлау комиссиясе аппаратының бурычлары һәм функцияләре һәм вазыйфай бурычларын үтәмэгән (тиешенчә үтәмэгән) өчен муниципаль хезмәткәрнең хокуклары һәм җаваплылыгы;

3) муниципаль хезмәткәр идарэ итү һәм башка карарлар мөстәкыйль кабул итәргә хокуклы яисә бурычлы мәсьәләләр исемлеге;

4) муниципаль хезмәткәр норматив хокукый актлар проектларын һәм (яисә) идарэ итү һәм башка карарлар проектларын эзерләүдә катнашырга хокуклы яисә катнашырга бурычлы мәсьәләләр исемлеге;

5) биләп торган муниципаль хезмәт вазыйфалары буенча карарлар проектларын эзерләү, карау, килештерү һәм кабул итү тәртибе һәм сроклары;

6) шул ук жирле үзидарэ органының, сайлау комиссиясе аппаратының муниципаль хезмәткәрләре, башка жирле үзидарэ органнарының муниципаль хезмәткәрләре, гражданныр һәм оешмалар белән үзара хезмәттәшлек итү процедуралары.

3. Вазыйфай инструкциянең нигезләмәләре муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфасын биләп торуга конкурс үткәргәндә, аттестация үткәргәндә, муниципаль хезмәткәрнең һөнәри хезмәт эшчәнлеген планлаштырганда исәпкә алына.

4. Муниципаль хезмәткәрнең вазифа инструкциясен үтәү нәтиҗәләре муниципаль хезмәт вазыйфасын биләп торуга конкурс үткәргәндә яки муниципаль хезмәткәрне кадрлар резервына керткәндә, аның һөнәри хезмәт эшчәнлеген бәяләгәндә яки муниципаль хезмәткәрне бүләкләгәндә исәпкә алына.

20 Статъя. Муниципаль хезмәткәрләр белән хезмәт килешүен өзү өчен нигезләр
Муниципаль хезмәткәрләр белән хезмәт шартнамәсен өзү нигезләре Россия Федерациясе Хезмәт кодексы, «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль закон, Муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы белән билгеләнә.

Бүлек 5. ЭШ ВАКЫТЫ ҺӘМ ЯЛ ВАКЫТЫ

21 Статъя. Эш вакыты

Муниципаль хезмәткәрләрнең эш (хезмәт) вакыты хезмәт законнары нигезендә жайга салына.

22 Статъя. Муниципаль хезмәткәр ялы

1. Муниципаль хезмәткәргә муниципаль хезмәтнең биләгән вазыйфасын һәм акчалата эчтәлеген саклап калып, еллык ял бирелә, аның күләме уртача хезмәт хакын исәпләү өчен хезмәт законнарында билгеләнгән тәртиптә билгеләнә.

2. Муниципаль хезмәткәрнең еллык түләүле ялы төп түләүле отпусктан һәм өстәмә түләүле отпусктан тора.

3. Еллык төп түләүле отпуск муниципаль хезмәткәргә 30 календарь көн дәвамында бирелә.

4. Ел саен өстәмә түләүле отпусктан муниципаль хезмәткәргә тиешле еллар эшләгән өчен, шулай ук федераль законнарда һәм Татарстан Республикасы законнарында каралган очрактарда бирелә. Муниципаль хезмәткәргә тиешле еллар эшләгән өчен еллык өстәмә түләүле отпуск дәвамлылыгы муниципаль хезмәтнең һәр елы өчен бер календарь көн исәбеннән исәпләнә. Ел саен үткәрелә торган төп түләүле отпуск һәм тиешле еллар эшләгән өчен ел саен түләнә торган өстәмә отпускның гомуми озынлыгы 40 календарь көннән артмаска тиеш. Хезмәт көне нормалаштырылмаган муниципаль хезмәткәргә өч календарь көн дәвамында хезмәт көне нормалаштырылмаган өчен ел саен өстәмә түләүле отпуск бирелә. Хезмәт көне нормалаштырылмаган өчен еллык өстәмә түләүле отпуск, шулай ук Федераль законда каралган башка очрактарда ел саен бирелә торган өстәмә түләүле отпуск ел саен бирелә торган төп түләүле отпускның һәм тиешле еллар эшләгән өчен ел саен өстәмә түләүле отпускның әлегә өлешендә каралган гомуми озынлыгыннан тыш бирелә.

5. Муниципаль хезмәткәр гаризасы буенча ел саен түләнә торган отпуск өлешләр буенча биреләргә мөмкин, шул ук вакытта ялның бер өлеше 14 календарь көннән дә ким булмаска тиеш. Яллаучының вәкиле (эш бирүче) белән килешенеп, муниципаль хезмәткәргә бүтән озынлыктагы отпуск өлеше биреләргә мөмкин.

6. Муниципаль хезмәткәргә аның язма гаризасы буенча яллаучы (эш бирүче) вәкиле карары белән, акчалата эчтәлекне саклап калмыйча, бер елдан да артмаган ял бирелергә мөмкин.

7. Муниципаль хезмәткәргә федераль законнарда каралган очракларда акчалата эчтәлекне саклап калмыйча ял бирелә.

Бүлек 6. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТКӨР ХЕЗМӘТЕНӘ ТҮЛӘҮ. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТКӨРГӘ БИРЕЛӘ ТОРГАН ГАРАНТИЯЛӘР. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТ СТАЖЫ

23 Статъя. Муниципаль хезмәткәр хезмәтенә түләү

1. Муниципаль хезмәткәрнең акчалата кереме муниципаль хезмәт вазыйфасы (алга таба - вазыйфаи оклад) нигезендә муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи окладынан, шулай ук айлык һәм башка өстәмә түләүләрдән (алга таба - өстәмә түләүләр) тора.

2. Өстәмә түләүләргә түбәндәгеләр керә:

1) тиешле еллар эшлэгән өчен вазыйфаи окладка айлык өстәмә;

2) муниципаль хезмәтнең аерым шартлары өчен вазыйфаи окладка айлык өстәмә;

3) түләү тәртибе муниципаль органның бурычларын һәм функцияләрен тәэмин итүне, вазифа инструкциясен үтәүне исәпкә алып, яллаучы вәкиле (эш бирүче) тарафыннан билгеләнә торган аеруча мөһим һәм катлаулы биремнәрне үтәгән өчен премияләр.;

4) айлык акчалата бүләкләү;

5) сыйныф чины өчен айлык өстәмә;

6) еллык түләүле отпуск биргәндә бер тапкыр бирелә торган түләү;

7) матди ярдәм.

3. Жирлекнең муниципаль хокукый актларында, Россия Федерациясе Бюджет кодексы белән билгеләнгән таләпләрне үтәп, шулай ук түбәндәге өстәмә түләүләр каралырга мөмкин:

1) төп хезмәт вазыйфаларына хокукый актларга һәм хокукый актлар проектларына хокукый экспертиза үткөрү, хокукый актлар проектларын эзерләү һәм редакцияләү, югары юридик белемгә ия булган юрист яки башкаручы сыйфатында визалау (юридик эш өчен өстәмә) кәргән муниципаль хезмәткәрләргә айлык түләү;);

2) Фәннәр кандидатының профильле гыйльми дәрәжәсе, фәннәр докторы гыйльми дәрәжәсе өчен муниципаль хезмәткәрләргә вазыйфаи окладка айлык өстәмә;

3) Татарстан Республикасының мактаулы исеме өчен муниципаль хезмәткәрләргә вазыйфаи окладка айлык өстәмә түләү.

4. Муниципаль хезмәткәргә закон нигезендә дәүләт серен тәшкил итүче белешмәләр белән эшлэгән өчен вазыйфаи окладка айлык өстәмә билгеләнә.

5. Жирлекнең жирле үзидарә органны муниципаль хезмәткәрләренң хезмәт хакы күләмен һәм шартларын мөстәкыйль билгели. Вазыйфаи оклад күләме, шулай ук айлык һәм башка өстәмә түләүләр күләме һәм аларны гамәлгә ашыру тәртибе Россия Федерациясе законнары һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә чыгарыла торган муниципаль хокукый актлар белән билгеләнә.

24 Статъя. Муниципаль хезмәткәргә бирелә торган гарантияләр

1. Муниципаль хезмәткәргә гарантияләнә:

1) вазыйфаи бурычларын вазыйфаи инструкция нигезендә үтәүне тәэмин итә торган эш шартлары;

2) акчалата эчтәлекне үз вакытында һәм тулы күләмдә алу хокукы;

3) Эш (хезмәт) вакытының нормаль давамлылыгын билгеләү, ял көннәре һәм эшләми торган бәйрәм көннәре бирү, шулай ук ел саен түләү торган ял;

4) муниципаль хезмәткәргә һәм аның гаилә әгъзаларына, шул исәптән муниципаль хезмәткәр пенсиягә чыккач та, медицина хезмәте күрсәтү;

5) тиешле еллар эшлэгән өчен һәм инвалидлык белән бәйле рәвештә пенсия белән тәэмин итү, шулай ук муниципаль хезмәткәрнең гаилә әгъзаларын аның үлеменә бәйле рәвештә килеп туган очракта пенсия белән тәэмин итү.;

6) муниципаль хезмәткәрнең сәламәтлегенә һәм мөлкәтенә зыян китерү очрагына, аларның вазыйфаи бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә, мәжбүри дәүләт иминияте;

7) муниципаль хезмэт узган чорда яисэ аның туктатылганнан соң, эмма аларның вазыйфай бурычларын үтәүгә бэйле рәвештә килеп туган авыру яисэ эшкә яраклылык югалу очрагына мәжбүри дэүлэт социаль иминияте;

8) муниципаль хезмэткәрне һәм аның гаилә эгъзаларын федераль законнарда билгеләнгән очракларда, тәртиптә һәм шартларда аларның вазыйфай бурычларын үтәүгә бэйле көч кулланудан, янаулардан һәм башка хокуксыз гамәлләрдән яклау.

2. Жирле үзидарә органы, жирлекнең сайлау комиссиясе юкка чыгуга йә жирле үзидарә органы, сайлау комиссиясе аппараты хезмэткәрләренең штаты кыскаруга бэйле рәвештә, муниципаль хезмэткәр белән хезмэт килешүе өзелгәндә, оешма хезмэткәрләре штаты кыскаруга бэйле рәвештә, оешма эштән азат ителгән очракта, хезмэткәрләр өчен хезмэт законнары белән билгеләнгән гарантияләр бирелә.

3. Устав нигезендә муниципаль хезмэткәрләргә өстәмә гарантияләр бирелергә мөмкин.

25 Статъя. Муниципаль хезмэткәрне пенсия белән тәэмин итү

1. Пенсия белән тәэмин итү өлкәсендә муниципаль хезмэткәргә дэүлэт граждан хезмэткәренең федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән билгеләнгән хокуклары тулысынча тарала.

2. Муниципаль хезмэткәр үз вазыйфай бурычларын үтәүгә бэйле, шул исәптән аны муниципаль хезмэттән азат иткәннән соң килеп туган очракта, вафат булган гаилә эгъзалары федераль законнар белән билгеләнә торган тәртиптә туендыручысын югалткан очракта пенсия алу хокукына ия.

26 Статъя. Муниципаль хезмэт стажы

1. Тиешле еллар эшләгән өчен пенсия билгеләү өчен муниципаль хезмэт стажына (гомуми озынлыкка) даими (штат) нигезендә эш чоры кертелә.:

1) муниципаль хезмэт вазыйфалары (муниципаль хезмэт вазыйфалары). Бу чакта 2006 елның 1 гыйнварыннан Татарстан Республикасында жирле үзидарә органнарында Татарстан Республикасында муниципаль хезмэт вазыйфалары реестрында каралган вазыйфаларда, ә аны раслаганчы – Татарстан Республикасында муниципаль хезмэтнең муниципаль вазыйфалары реестрында каралган вазыйфаларда эшләү чоры кертелә.;

2) муниципаль вазыйфалар;

3) әлеге статъяның 2 өлеше нигезендә Татарстан Республикасы Дэүлэт вазыйфаларында һәм Татарстан Республикасы дэүлэт граждан хезмәте вазыйфаларында, Татарстан Республикасы (Татарстан АССР) дэүлэт органнарында бүтән дэүлэт вазыйфаларында Татарстан Республикасы Дэүлэт вазыйфаларында;

4) Россия Федерациясе дэүлэт вазыйфаларында, федераль дэүлэт граждан хезмәте вазыйфаларында, Россия Федерациясе субъектларының дэүлэт граждан хезмәте вазыйфаларында һәм вазыйфаларында, СССР Дэүлэт органнарында, Союз һәм автоном республикаларда, крайларда, өлкәләрдә, автоном өлкәләрдә һәм автоном округларда, район, шәһәр, район шәһәрләрендә, шәһәрләрдә, поселокларда һәм авыл советларында һәм аларның башкарма комитетларында, шул исәптән сайлау комиссияләрендә, даими нигездә, вазыйфаларда, халык депутатларының һәм аларның Башкарма комитетларының, шул исәптән сайланма, күрсәтелгән вазыйфаларда эшләү (хезмэт итү) вакыты федераль законнар нигезендә тиешле еллар эшләгән өчен пенсия алу хокукын бирә торган федераль дэүлэт граждан хезмәте стажын исәпләгәндә исәпкә алына;

5) хәрби хезмэт, Эчке эшләр органнарында, Янгынга каршы дэүлэт хезмәтендә, жинаять-башкарма системасы учреждениеләрендә һәм органнарында хезмэт иткән затларга тиешле еллар эшләгән өчен пенсия билгеләү өчен тиешле еллар эшләгән өчен Россия Федерациясе законнары нигезендә исәпләнгән хезмэт (хәрби хезмэт) вазыйфаларында (хәрби вазыйфаларда) ;

6) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә расланган вазыйфалар исемлеге нигезендә билгеләнә торган федераль Салым полициясе органнары һәм наркотик чаралар һәм психотроп матдәләр әйләнешен контрольдә тоту органнары хезмэткәрләренең вазыйфалары;

7) федераль закон нигезендә билгеләнә торган Россия Федерациясе таможня органнары хезмэткәрләренең вазыйфалары;

8) федераль закон нигезендә билгеләнә торган прокурор хезмэткәрләре вазыйфалары;

9) федераль закон нигезендә дәүләт органында яисә жирле үзидарә органында төзелгән беренчел профсоюз оешмасы органына сайланган (делегациялэнгән) һөнәр берлеге органына сайланган (сайланган) хезмәткәрләр билэгән вазыйфаларны да кертәп, дәүләт органнарында яисә жирле үзидарә органнарында вазыйфалардан азат ителгән хезмәткәрләр билэгән вазыйфалар;

10) житәкчеләр, белгечләр, хезмәткәрләр вазыйфалары, сайлау вазыйфалары:

а) КПССның Үзәк, республика, өлкә һәм район (шәһәр) органнарында, шулай ук парткомнарда, предприятиеләрдә, оешмаларда 1991 елның 6 ноябрә кадәр район комитетлары хокуклары булган оешмаларда;

б) республика һәм жирле профсоюз органнары аппаратларында 1990 елның 26 октябрә кадәр;

11) Татарстан Республикасы районнарында һәм шәһәрләрендә Россия Федерациясә Пенсия фондының Татарстан Республикасы буенча бүлеге, Россия Федерациясә Пенсия фонды идарәләре житәкчеләре, белгечләре вазыйфалары (2001 елның 1 гыйнварыннан 2013 елның 31 мартына кадәр);

12) федераль законнар нигезендә башка вазыйфаларда.

2. Татарстан Республикасы дәүләт вазыйфаларын һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларын, Татарстан Республикасы (Татарстан АССР) дәүләт органнарында бүтән дәүләт вазыйфаларын биләү чорлары түбәндәге тәртиптә муниципаль хезмәт стажына кертелә::

1) Татарстан Республикасы Дәүләт вазыйфаларында һәм Татарстан Республикасы Дәүләт вазыйфаларының Жыелма исемлегендә һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфалары реестрында каралган дәүләт хезмәте вазыйфаларында, шулай ук күрсәтелгән реестрны раслаганнан соң Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфалары реестрына кертелмәгән дәүләт органнарындагы вазыйфаларда, бу вазыйфаларны алга таба дәүләт хезмәте вазыйфаларының тиешле исемлегенә кертү очракларында эшләү (хезмәт итү) чоры;;

2) 1995 елның 26 маеннан Татарстан Республикасы Дәүләт вазыйфаларының Жыелма исемлеген һәм Татарстан Республикасы Дәүләт хезмәткәрләре реестрында каралган вазыйфаларда, шулай ук Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәткәрләре реестрында каралмаган вазыйфаларда Татарстан Республикасы Дәүләт вазыйфаларының Жыелма исемлеген раслауга кадәр, бу вазыйфаларны алга таба дәүләт вазыйфаларының яисә дәүләт хезмәте вазыйфаларының тиешле исемлегенә кертү очракларында, эш (хезмәт) чоры;

3) житәкчеләр, белгечләр, хезмәткәрләр вазыйфаларын, сайланулы вазыйфаларны 1995 елның 26 маена кадәр биләү чорлары;

а) Татарстан Республикасы Президенты Аппараты;

б) Татарстан Республикасы Дәүләт Советы һәм аның Аппараты, Татарстан Республикасы Дәүләт (парламент) Контроль комитеты һәм аның аппараты;

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты һәм аның Аппаратында;

г) Татарстан Республикасы министрлыклары, дәүләт комитетлары, дәүләт идарәсенә башка органнары, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты каршындагы Дәүләт идарәсе органнарында (идарә органнарында);

д) Татарстан Республикасы вәкиллекләре;

е) дәүләт хакимияте һәм идарәнең жирле органнары (район, шәһәр, район һәм шәһәр Советлары, халык депутатлары Советларында, районнар, республика эһәмиятендәге шәһәрләр, районнар һәм шәһәрләр администрацияләре) һәм аларның аппаратларында;

ж) Татарстан Республикасы Конституция күзәтчелеге Комитеты;

з) Татарстан Республикасы халык депутатларын сайлау буенча Үзәк сайлау комиссиясә;

4) житәкчеләр, белгечләр, хезмәткәрләр вазыйфаларын, сайланулы вазыйфаларны биләү чорлары;;

а) Татарстан Республикасы Югары Советы (Татарстан АССР Югары Советы) һәм Татарстан АССР Югары Советы Президиумы, район, шәһәр, район, шәһәр, шәһәр, Поселок, авыл советлары һәм аларның аппаратлары;

б) Татарстан АССР Министрлар Советы (Татарстан АССР Министрлар Кабинеты) һәм аның аппараты, район, шәһәр, район, шәһәр һәм шәһәрләренә башкарма комитетлары, поселок һәм авыл советлары халык депутатлары;

в) Татарстан АССР Министрлар Советының Дәүләт идарәсе органнарында, Татарстан АССР Министрлар Советы каршындагы Дәүләт идарәсе органнарында, Татарстан АССР министрлыклары һәм ведомстволарында.

3. Муниципаль хезмәт стажына тиешле еллар эшлэгән өчен пенсия билгеләү өчен муниципаль хезмәткәрләргә өстәмә һөнәри белем алу вакыты, шулай ук федераль законнар нигезендә муниципаль хезмәткәрләр өчен муниципаль хезмәт вазыйфалары сакланып калган башка чорлар кертелә.

4. Муниципаль хезмәт стажына, муниципаль хезмәткәргә бирелә торган тиешле еллар эшлэгән өчен ел саен бирелә торган өстәмә түләүле отпускның дәвамлылыгын билгеләү һәм аларга федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында һәм Уставта каралган башка гарантияләргә билгеләү өчен, «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 25 статьясындагы 1 өлешендә күрсәтелгән вазыйфаларны биләү чорлары, шулай ук вазыйфаларны биләү чорлары кертелә (исәпкә алына), «Россия Федерациясе дәүләт граждан хезмәте турында» 2004 елның 27 июлендәге 79-ФЗ номерлы Федераль законның 54 статьясындагы 2 өлешендә дәүләт граждан хезмәте стажына кертелә (исәпкә алына).

27 Статья. Муниципаль хезмәт стажын исәпләү һәм билгеләү тәртибе

1. Муниципаль хезмәт стажын исәпләү, чакырылыш буенча гражданның хәрби хезмәттә урнашу вакытыннан тыш, календарь тәртибендә башкарыла, ул ике эш көне эчендә хәрби хезмәтнең бер көне исәбеннән исәпләнә. Муниципаль хезмәт стажын исәпләгәндә хезмәт (эшләр) чоры суммалаша.

2. Муниципаль хезмәт стажын раслый торган төп документлар булып билгеләнгән үрнәктәге хезмәт кенәгәсе һәм (яки) законнарда билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелгән хезмәт эшчәнлегенә турында белешмәләр тора.

3. Муниципаль хезмәт стажын исәпләгәндә исәпкә алына торган хезмәт кенәгәсендәге язмалар хезмәт законнары нигезендә рәсмиләштерелгән тиеш. Хезмәт кенәгәсендә муниципаль хезмәт стажына кертелә торган хезмәт (эш) чорларын раслау өчен нигез булып торган дәрәжә булмаган яки төгәл булмаган белешмәләр булган очракларда хезмәт кенәгәсенә федераль законнарда каралган тәртиптә үзгәрешләр кертелә.

Хезмәт кенәгәсендә муниципаль хезмәт стажын раслый торган язмалар булмаган очракта, әлегә стаж шушы стажга кертелгән вазыйфаларда хезмәт (эш) чорларын раслаучы вазыйфаларны билгеләү һәм вазыйфадан азат итү турындагы документларның күчәрмәләрен кушып бирелгән белешмәләр нигезендә раслана.

4. Хәрби хезмәт, аңа тигләштерелгән башка хезмәт чоры, шулай ук Федераль Салым полициясе органнары, таможня органнары хезмәткәрләренә хезмәт итү чоры хәрби билетлар, хәрби комиссариатлар, хәрби бүлекчәләр, архив учреждениеләре белешмәләре, хезмәт кенәгәсендәге язмалар һәм (яки) законнарда билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелгән хезмәт эшчәнлегенә турындагы белешмәләр, хезмәт исемлекләре белән расланырга мөмкин.

5. Тиешле очракларда әлегә Нигезләмәнең 26 статьясында каралган вазыйфаларда хезмәт итү (эш) чорларын раслау өчен хокукый актларның күчәрмәләре яисә вазыйфага билгеләп кую яисә вазыйфадан азат итү турында алардан өземтәләр тапшырылырга мөмкин.

6. Муниципаль хезмәт стажы, тиешле еллар эшлэгән өчен вазыйфаи окладка ай саен өстәмә өстәмә өстәмә өстәмә отпускның дәвамлылыгын билгеләү, хезмәттәге югары казанышлар өчен бүләкләү күләме Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләп торучы жирле үзидарә органы акты белән билгеләнә, муниципаль хезмәт стажын билгеләү комиссиясе карары нигезендә муниципаль хезмәт стажы билгеләнә. Әлегә комиссия жирлекнең жирле үзидарә органының хокукый акты белән төзелә.

Муниципаль хезмәт стажын билгеләү буенча комиссия турында нигезләмә жирлекнең жирле үзидарә органы тарафыннан раслана.

7. Тиешле еллар эшлэгән өчен пенсия билгеләү өчен муниципаль хезмәт стажы муниципаль хезмәткәр гаризасы буенча, тиешле еллар эшлэгән өчен пенсия билгеләү буенча вәкаләтле орган тарафыннан билгеләнгән тәртиптә тапшырылган, муниципаль хезмәт стажын раслаучы документлар нигезендә, муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы нигезендә билгеләнә.

8. Тиешле еллар эшлэгән өчен пенсия билгеләү муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгән затта Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына салымнар, жыемнар һәм башка мәжбүри түләүләр буенча бурычлар булмаганда башкарыла.

Тиешле еллар эшлэгән өчен пенсия билгеләүне сорап мөрәжәгать иткән көннән соң 90 көн эчендә жайга салынганда тиешле еллар эшлэгән өчен пенсия билгеләү шундый билгеләнеш сорап мөрәжәгать иткән көннән башкарыла.

Бүлек 7. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТКӘРНЕ БҮЛӘКЛӘУ. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТКӘРНЕҢ ДИСЦИПЛИНАР ҖАВАПЛЫЛЫГЫ

28 Статья. Муниципаль хезмәткәрне бүләкләү

1. Муниципаль хезмәткәрләрнең үз вазыйфай бурычларын намуслы һәм нәтиҗәле башкарулары, мактауга лаеклы хезмәте, аеруча мөһим һәм катлаулы биремнәрне үтәүләре өчен түбәндәге бүләкләр кулланылырга мөмкин:

1) рәхмәт белдерү;

2) бер тапкыр бирелә торган акчалата бүләк түләү;;

3) кыйммәтле бүләк белән бүләкләү;

4) жирле үзидарә органнары тарафыннан билгеләнгән Мактау грамотасы яисә башка төр бүләкләр белән бүләкләү;;

5) законнар нигезендә дәүләт бүләкләре белән бүләкләү;

6) федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә Уставта һәм башка муниципаль хокукый актларда билгеләнгән башка кызыксындыру төрләре.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендә каралган бүләкләүләрне куллану тәртибе һәм шартлары муниципаль хокукый актлар белән билгеләнә.

29 Статья. Муниципаль хезмәткәрнең дисциплинар җаваплылыгы

1. Муниципаль хезмәткәрнең үз гаебе белән үзенә йөкләнгән хезмәт бурычларын үтәмәве яки тиешенчә үтәмәве өчен яллаучы (эш бирүче) вәкиле түбәндәге дисциплинар жәза кулланырга хокуклы:

1) кисәтү;

2) шелтә;

3) тиешле нигезләр буенча муниципаль хезмәттән азат итү.

2. Дисциплинар жинаятькә юл куйган муниципаль хезмәткәр, аның дисциплинар җаваплылыгы турындагы мәсьәләне хәл итүгә кадәр, акчалата эчтәлеген саклап, вазыйфай бурычларны үтәүдән читләштерелергә мөмкин. Муниципаль хезмәткәрне вазыйфай бурычларны үтәүдән читләштерү бу очракта жирлекнең муниципаль хокукый акты белән башкарыла.

3. Дисциплинар түләүләрне куллану һәм төшерү тәртибе, «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законда каралган очрактардан тыш, хезмәт законнары белән билгеләнә.

30 Статья. Мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яки жайга салу турында таләпләрне, чикләүләрне һәм тьюларны үтәмәгән һәм коррупциягә каршы тору максатларында билгеләнгән бурычларны үтәмәгән өчен түләүләр

1. Муниципаль хезмәткәрләргә мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яисә жайга салу турындагы таләпләрне, чикләүләрне, тьюларны үтәмәгән һәм коррупциягә каршы тору максатларында «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законда, «коррупциягә каршы тору турында» Федераль законда һәм башка федераль законнарда билгеләнгән бурычларны үтәмәгән өчен әлеге Нигезләмәнең 29 статьясында каралган түләүләр йөкләнә.

2. Муниципаль хезмәткәр Муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 17 һәм 18 статьяларында каралган хокук бозулар кылган очрактарда ышаныч югалу сәбәпле муниципаль хезмәттән азат ителергә тиеш.

3. Муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 17, 18 һәм 32 статьяларында каралган түләүләр яллаучы (эш бирүче) вәкиле тарафыннан кулланыла:

- 1) коррупцион һәм башка хокук бозуларны профилактикалау буенча тиешле муниципаль органның кадрлар хезмәте бүлекчәсе тарафыннан үткәрелгән тикшерү нәтижәләре турында доклад (алга таба-хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе));
- 2) тикшерү нәтижәләре турында доклад комиссиягә жиһәрелгән очракта, муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибе таләпләрен үтәү һәм мәнфәгатьләр конфликтын жайга салу буенча комиссия тәкъдимнәре;
- 2.1) коррупцион хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе доклады, анда аны башкаруның факттагы шартлары һәм муниципаль хезмәткәрнең ризалыгы белән генә һәм коррупцион хокук бозу фактын тану шарты белән (ышаныч югалтуга бәйлә рәвештә эштән азат итү рәвешендәге түләтүне кулланудан тыш), муниципаль хезмәткәрнең язма аңлатмасы);
- 3) муниципаль хезмәткәр аңлатмалары;
- 4) башка материаллар.
4. Хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе тарафыннан тикшерү үткәрү өчен язма рәвештә бирелгән житәрлек мәгълүмат нигез булып тора:
  - 1) хокук саклау органнары, башка дәүләт органнары, жирле үзидарә органнары һәм аларның вазыйфай затлары;
  - 2) сәяси партияләрнең төбәк яки жирле бүлекләре, шулай ук закон нигезендә теркәлгән төбәк ижтимагый берләшмәләре, сәяси партияләр булмаган төбәк ижтимагый берләшмәләре;
  - 3) Балтач муниципаль районында оештырылган Ижтимагый совет;
  - 4) массакүләм мәгълүмат чаралары.
5. Аноним хәбәрләр хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе тарафыннан тикшерү үткәрү өчен нигез була алмый.
6. Тикшерү үткәргәнче хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте подразделениесе муниципаль хезмәткәрдән язма рәвештә аңлатуны таләп итәргә тиеш. Ике эш көне үткәннән соң муниципаль хезмәткәrlәргә күрсәтелгән аңлатма бирелмәсә, тиешле акт төзелә. Муниципаль хезмәткәrlәргә аңлатма бирмәү тикшерү үткәрү өчен киртә түгел.
7. Муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 17, 18 һәм 32 статьяларында каралган түләтүләрне кулланганда муниципаль хезмәткәр тарафыннан кылынган коррупцион хокук бозу характеры, аның авырлыгы, аның авырлыгы, муниципаль хезмәткәрләрнең башка чикләүләрне һәм тыюларны, мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яисә жайга салу таләпләрен үтәү һәм аларга каршы тору максатларында билгеләнгән бурычларны үтәү, шулай ук муниципаль хезмәткәрнең үз вазыйфай бурычларын үтәүнең алдагы нәтижәләре исәпкә алына.
8. Муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 17, 18 һәм 32 статьяларында каралган түләтүләр, муниципаль хезмәткәрнең вакытлыча эшкә яраксызлыгы, ялында булу чорларын санамыйча, муниципаль хезмәткәр тарафыннан коррупциячел хокук бозу кылу турында мәгълүмат кергән көннән алып алты айдан да соңга калмыйча һәм коррупциячел хокук бозу кылган көннән өч елдан да соңга калмыйча кулланыла. Күрсәтелгән вакытка жинаять эше буенча житештерү вакыты кертелми.
9. Муниципаль хезмәткәргә карата коррупцион хокук бозу кылган очракта түләтүне куллану турында актта " Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында «Федераль законның 27.1 статьясындагы 1 яки 2 өләше күрсәтелә.
10. Муниципаль хезмәткәргә карата хокук бозуларны һәм нигезләмәләре бозылган норматив хокукый актларны күрсәтеп түләтүне куллану турында актның күчермәсе, мотивлар күрсәтеп, муниципаль хезмәткәргә тиешле акт чыккан көннән өч эш көне эчендә тапшырыла. Әгәр муниципаль хезмәткәр күрсәтелгән расписканы бирүдән баш тартса, тиешле акт төзелә.
11. Түләттерү федераль закон нигезендә муниципаль хезмәткәrlәргә шикаять бирелергә мөмкин.
12. Әгәр жәза кулланылган көннән бер ел дәвамында муниципаль хезмәткәр әлегә Нигезләмәнең 29 статьясындагы 1 өләшенең 1 яки 2 пункттында каралган дисциплинар түләтүгә дучар ителмәсә, ул түләтелми дип санала.
13. Яллаучы (эш бирүче) вәкиле муниципаль хезмәткәрдән әлегә Нигезләмәнең 29 статьясындагы 1 өләшенең 1 яки 2 пункттында каралган дисциплинар түләтүне үз инициативасы буенча дисциплинар жәза кулланылган көннән бер ел узганчы яисә аның турыдан-туры житәкчесе үтенечнамәсе буенча алырга хокуклы.

14. Муниципаль хезмәткәргә ышаныч югалуга бәйле рәвештә эштән азат итү рәвешендәге түләтүне куллану турында белешмәләр «коррупциягә каршы тору турында» Федераль законның 15 статьясында каралган ышаныч югалу сәбәпле, муниципаль хезмәткәр Муниципаль хезмәт узган жирле үзидарә органы тарафыннан эштән азат ителгән затлар реестрына кертелә.

32 Статья. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси мәгълүматлары

1. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси мәгълүматлары-муниципаль хезмәткәрнең биләгән вазыйфасы буенча бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә яллаучы (эш бирүче) вәкиленә кирәкле һәм конкрет муниципаль хезмәткәргә кагылышлы мәгълүмат.

2. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси мәгълүматлары Россия Федерациясе законнары нигезендә, Россия Федерациясе Хезмәт Кодексының 14 бүлегендә каралган үзәнчәлекләре белән эшкәртелергә тиеш.

33 Статья. Муниципаль хезмәтнең кадрлар составын формалаштыруның өстенлекле юнәлешләре

Муниципаль хезмәтнең кадрлар составын формалаштыруның өстенлекле юнәлешләре булып тора:

- 1) муниципаль хезмәт вазыйфасында югары квалификацияле белгечләрене, аларның һөнәри сыйфатларын һәм компетентлыгын исәпкә алып, билгеләү;;
- 2) муниципаль хезмәткәрләрене хезмәткә этәрүгә ярдәм итү;
- 3) муниципаль хезмәт өчен кадрлар әзерләү һәм муниципаль хезмәткәрләренең өстәмә һөнәри белеме;
- 4) кадрлар резервын булдыру һәм аны нәтижәле куллану;
- 5) аттестация уздыру юлы белән муниципаль хезмәткәрләренең эш нәтижәләрен бәяләү;
- 6) гражданны муниципаль хезмәткә кергәндә һәм аны узганда кадрлар белән эшләгәндә кадрлар сайлап алуның заманча технологияләрен куллану.

Бүлек 9. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТНЕ ФИНАНСЛАУ ҺӘМ АНЫ ҮСТЕРҮ ПРОГРАММАСЫ

35 Статья. Муниципаль хезмәтне финанслау

Муниципаль хезмәтне финанслау, әгәр федераль законда яки Татарстан Республикасы законында башкача билгеләнмәгән булса, муниципаль хезмәткәрләренең хезмәтенә түләү чыгымнарын, аларның пенсия белән тәмин ителешен, муниципаль хезмәткәрләргә бирелә торган гарантияләрене тәмин итүгә бәйле башка чыгымнарны да кертеп, жирлек бюджеты акчалары исәбеннән гамәлгә ашырыла.

36 Статья. Муниципаль хезмәтне үстерү программалары

1. Муниципаль хезмәтне үстерү муниципаль хезмәтне үстерү программалары һәм жирле бюджет һәм Татарстан Республикасы бюджеты акчалары хисабына финанслана торган Татарстан Республикасы муниципаль хезмәтне үстерү программалары белән тәмин ителә.

2. Жирле үзидарә органнары, сайлау комиссияләре һәм аерым жирле үзидарә органнарында, жирлекнең сайлау комиссияләрендә муниципаль хезмәткәрләр эшчәнлегенә нәтижәле аргырту максатларында экспериментлар үткәрелергә мөмкин. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән муниципаль хезмәтне үстерү программаларын гамәлгә ашыру барышында экспериментлар үткөрү тәртібе, шартлары һәм сроклары Татарстан Республикасының норматив хокукый актлары һәм муниципаль хокукый актлар белән билгеләнә.